

Супровід

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра симуляційних медичних технологій

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ
«СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА (ДОГЛЯД ЗА ХВОРИМИ)»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 222 «Медицина»

Освітньо-професійна програма: Медицина

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року) та освітньо-професійної програми «Медицина» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності І 2 «Медицина» галузі знань І «Охорона здоров'я та соціальне забезпечення», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 26 червня 2025 року).

Розробники:

завідувач кафедри Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ
завуч кафедри Ольга ЄГОРЕНКО
доцент кафедри Михайло ПЕРВАК
асистент кафедри Василь ГЛАДЧУК
асистент кафедри В'ячеслав ОНИЩЕНКО
асистент кафедри Дмитро КАРАКОНСТАНТИН

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри симуляційних медичних технологій
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри

Олександр РОГАЧЕВСЬКИЙ

Погоджено із гарантом ОПП

Валерія МАРІЧЕРЕДА

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з хірургічних дисциплін ОНМедУ
Протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з хірургічних дисциплін ОНМедУ

Василь МІЩЕНКО

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Протокол № ____ від “ ____ ” ____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Протокол № ____ від “ ____ ” ____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. ОПИС ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика практики
Загальна кількість:	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Денна форма навчання — обов'язкова освітня компонента
Кредитів: 3	Спеціальність 222 «Медицина»	Рік підготовки: 3
Годин: 90	Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Семестри V — VI
		Лекції (4 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (48 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (38 год.)
		Форма підсумкового контролю — диференційований залік

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: формування у здобувачів вищої освіти відповідних компетентностей та засвоєння навичок здатності створення сприятливих умов для успішного лікування пацієнтів, удосконалення навичок виконання маніпуляцій та компетентностей, набутих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання:

1. Формування компетенцій здатності забезпечення сприятливих та комфортних умов перебування в стаціонарі в найбільш частих випадках, що зустрічаються у стаціонарах відділень внутрішньої медицини, педіатрії та хірургічного профілю, та забезпечення необхідного догляду за ними.
2. Набуття вмінь визначення й оцінки загального стану пацієнта, основних параметрів його життєдіяльності та правил забезпечення життєвих потреб організму.
3. Опанування основних практичних навичок з догляду за хворими, вміння застосовувати методи ведення та профілактики ускладнень, які пов'язані з недостатнім об'ємом допомоги з догляду при лікуванні різних захворювань, що зустрічаються у стаціонарах відділень внутрішньої медицини, педіатрії та хірургічного профілю.
4. Формування у здобувачів морально-етичних та деонтологічних якостей при здійсненні заходів з догляду за пацієнтом.

Процес проходження практики спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

• Загальних (ЗК):

- ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- ЗК4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності
- ЗК7. Здатність працювати в команді
- ЗК8. Здатність до міжособистої взаємодії
- ЗК13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем
- ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких проявів недоброчесності

• Спеціальних (СК):

- СК9. Здатність до проведення лікувально-евакуаційних заходів
 СК10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій
 СК13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів
 СК16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм
 СК24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм

У результаті проходження практики здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Анатомічну будову органів та систем у дорослих та дітей різного віку
- Основи організації раціонального режиму та лікування у хірургічному стаціонарі
- Основи організації раціонального режиму та лікування в відділеннях терапевтичного та педіатричного профілю
- Загальні елементи догляду за пацієнтами відділень терапевтичного, хірургічного та педіатричного профілю
- Методи визначення загального стану пацієнта. Поняття про гігієну пацієнта
- Теоретичні аспекти про перев'язувальний матеріал та способи його застосування
- Теоретичні основи сучасної антисептики
- Загальні питання хірургічної інфекції, ВІЛ та гепатитів
- Алгоритм та протоколи забезпечення лікувально-профілактичного режиму в стаціонарі та догляду за хворими
- Принципи медичної етики
- Поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм та ускладнення маніпуляцій:
 1. догляд за шкірою, профілактика пролежнів
 2. догляд за вухами, порожниною носа, очами
 3. вимірювання температури тіла
 4. постановка клізми
 5. підготовка пацієнта до збору сечі та калу
 6. відновлення прохідності дихальних шляхів
 7. базова серцево-легенева реанімація
 8. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
 9. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
 10. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
 11. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
 12. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
 13. транспортна іммобілізація
 14. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
 15. забезпечення периферичного венозного та внутрішньокісткового доступів
 16. вимірювання артеріального тиску
 17. прийом Геймліха
 18. накладання компресів («сухих», «гарячих», «холодних»)
 19. годування хворого
 20. підкладання судна тяжкохворим
 21. догляд за колостоמוю

22. догляд за постійним сечовим катетером

Вміти:

- Орієнтуватися в анатомічній будові органів та систем у дорослих та дітей різного віку
- Вміти провести аналіз загального стану пацієнта
- Назвати патологічні зміни органів та систем людини
- Визначити послідовність дій при наданні допомоги
- Виконати необхідні маніпуляції:
 1. догляд за шкірою, профілактика пролежнів
 2. догляд за вухами, порожниною носа, очами
 3. вимірювання температури тіла
 4. постановка клізми
 5. підготовка пацієнта до збору сечі та калу
 6. відновлення прохідності дихальних шляхів
 7. базова серцево-легенева реанімація
 8. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
 9. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
 10. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
 11. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
 12. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
 13. транспортна іммобілізація
 14. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
 15. забезпечення периферичного венозного та внутрішньокісткового доступів
 16. вимірювання артеріального тиску
 17. прийом Геймліха
 18. накладання компресів («сухих», «гарячих», «холодних»)
 19. годування хворого
 20. підкладання судна тяжкохворим
 21. догляд за колостомаю
 22. догляд за постійним сечовим катетером
- Простежити за станом хворого після виконання практичної навички
- Вирішувати деонтологічні завдання, пов'язані з професійною діяльністю
- Володіти навичками професійного спілкування

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Тема 1. Санітарний та лікувально-профілактичний режим в лікарні. Прибирання палат та коридорів. Приготування робочих розчинів

Організація санітарного та лікувально-профілактичних режимів. Основні принципи та організаційні заходи догляду за хворими. Санітарна обробка приміщень та дезінфекційні заходи в терапевтичному, хірургічному, педіатричному стаціонарі, відділенні для новонароджених, відділенні для недоношених, в операційній. Санітарна підготовка хворого до оперативного втручання. Види дезінфікуючих засобів та приготування дезінфікуючих розчинів. Утилізація медичних та біологічних відходів.

Тема 2. Санітарна обробка пацієнта в приймальному відділенні. Догляд за хворими з різними станами притомності. Положення пацієнта в ліжку

Санітарна обробка пацієнта в приймальному відділенні терапевтичного, хірургічного, педіатричного стаціонару. Використання функціонального ліжка. Догляд за хворими в стані непритомності. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла при гарячці.

Тема 3. Основи асептики та антисептики

Поняття асептики та антисептики, їх значення у попередженні інфекційних ускладнень. Види антисептики: механічна, фізична, хімічна, біологічна. Алгоритм гігієнічної та хірургічної обробки рук. Використання засобів індивідуального захисту (маски, рукавички, халати, окуляри/щитки). Правила підготовки робочого місця та стерильного інструментарію. Методи стерилізації та дезінфекції медичних виробів.

Тема 4. Загальний огляд хворого. Позиція хворого у ліжку. Заміна натільної та постільної білизни тяжкохворим

Визначення. Види положення хворого у ліжку. Облаштування ліжка хворого. Гігієнічні вимоги до ліжка. Техніка заміни натільної та постільної білизни тяжкохворим. Надання допомоги хворому в ліжку, переодягання дорослого хворого з обмеженими рухами. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла, при гарячці та застуді. Розміщення пацієнта в положенні Фаулера (проміжне положення пацієнта між положенням напівлежачи і напівсидячи). Розміщення пацієнта в положенні Сімса (проміжне між положеннями лежачи на животі та лежачи на боці). Техніка користування функціональним ліжком.

Тема 5. Особиста гігієна дорослих пацієнтів

Вмивання, обтирання лежачих пацієнтів. Догляд за волоссям: миття, розчісування, стрижка та гоління. Догляд за очима: промивання, очні ванночки. Догляд за вухами, оброблення зовнішнього слухового ходу. Догляд за носовими ходами. Догляд за порожниною рота в тяжкохворих: огляд, зрошення, протирання, чищення зубів, полоскання. Догляд за статевими органами: підмивання, висушування. Догляд за шкірними складками з метою профілактики попрілостей.

Тема 6. Догляд за хворими з гарячкою

Визначення. Догляд за хворими з підвищеною температурою тіла при гарячці та застуді. Техніка вимірювання температури.

Тема 7. Спостереження й догляд за дітьми

Спостереження та догляд за новонародженою дитиною. Догляд за пупковим залишком новонародженої дитини. Антропометричні вимірювання, їх техніка. Профілактика попрілостей. Догляд за порожниною носа, рота, очима, вухами, нігтями, шкірою дитини.

Тема 8. Проліжні: основні причини, фактори ризику, профілактика та лікування

Патогенез пролежнів. Групи ризику з утворення пролежнів. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості. Оцінювання стану пацієнта за шкалою Norton. Комплексна профілактика пролежнів та догляд за шкірою пацієнта в терапевтичному, хірургічному, педіатричному стаціонарі, відділенні для новонароджених, відділенні для недоношених. Догляд за шкірою за наявності пролежнів, лікування. Користування гумовим колом.

Тема 9. Догляд за опіковими ранами. Догляд за куксою

Визначення. Види опікових ран. Особливості догляду при лікуванні опікових ран. Особливості догляду за хворими з куксою.

Тема 10. Техніка перорального та ентерального годування

Види годування хворого в стаціонарі. Техніка перорального годування важкохворого. Техніка ентерального годування. Приготування розчинів для ентерального годування дорослих та дітей. Техніка догляду за назогастральним та орогастральним зондами.

Тема 11. Допомога у реалізації основних життєвих функцій. Використання судна та сечоприймача. Догляд за колостою та сечовим катетером. Клізма

Техніка підкладання металевого і гумового судна тяжкохворим, його дезінфекція. Догляд за колостою, заміна калоприймача. Види та техніка виконання клізм.

Техніка підкладання металевого і гумового судна тяжкохворим, його дезінфекція. Догляд за колостомаю, заміна калоприймача. Види та техніка виконання клізм. Техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам, дезінфекція сечоприймача. Догляд за постійним сечовим катетером. Заміна сечоприймача у дорослого хворого. Підготовка дорослого пацієнта до збору сечі та калу. Підготовка дитини до збору сечі та калу. Постановка клізми дорослому, пацієнту похилого віку, дитині старше 1 року, дитині до 1 року. Постановка клізми в хірургічному стаціонарі.

Тема 12. Особливості догляду за хворими під час епідемій та пандемій

Визначення. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів під час епідемії. Організація санітарно-гігієнічних та протиепідемічних заходів в умовах пандемії. Алгоритми дій медичного персоналу під час епідемій та пандемій. Порядок збору, зберігання та утилізації одноразових виробів медичного та немедичного призначення під час епідемій та пандемій.

Тема 13. Перша домедична допомога при невідкладних станах

Симуляційні сценарії.

Диференційований залік

4. СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРЗ
Тема 1. Санітарний та лікувально-профілактичний режим в лікарні. Прибирання палат та коридорів. Приготування робочих розчинів	6	2	0	0	0	4
Тема 2. Санітарна обробка пацієнта в приймальному відділенні. Догляд за хворими з різними станами притомності. Положення пацієнта в ліжку	6	2	0	0	0	4
Тема 3. Основи асептики та антисептики	4	0	0	2	0	2
Тема 4. Загальний огляд хворого. Поза хворого у ліжку. Заміна натільної та постільної білизни тяжкохворим	8	0	0	6	0	2
Тема 5. Особиста гігієна дорослих пацієнтів	8	0	0	6	0	2
Тема 6. Догляд за	4	0	0	2	0	2

хворими з гарячкою						
Тема 7. Спостереження й догляд за дітьми	6	0	0	4	0	2
Тема 8. Пролежні: основні причини, фактори ризику, профілактика та лікування	6	0	0	4	0	2
Тема 9. Догляд за опіковими ранами. Догляд за куксою	6	0	0	4	0	2
Тема 10. Техніка перорального та ентерального годування	8	0	0	4	0	4
Тема 11. Допомога у реалізації основних життєвих функцій. Використання судна та сечоприйомника. Догляд за колостою та сечовим катетером. Клізма	6	0	0	4	0	2
Тема 12. Особливості догляду за хворими під час епідемій та пандемій	4	0	0	2	0	2
Тема 13. Перша домедична допомога при невідкладних станах	12	0	0	8	0	4
Диференційований залік	6	0	0	2	0	4
Усього годин	90	4	0	48	0	38

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Санітарний та лікувально-профілактичний режим в лікарні. Прибирання палат та коридорів. Приготування робочих розчинів	2
2.	Тема 2. Санітарна обробка пацієнта в приймальному відділенні. Догляд за хворими з різними станами притомності. Положення пацієнта в ліжку	2
	Разом	4

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Практичне заняття 1. Основи асептики та антисептики	2
2.	Тема 2. Практичне заняття 2. Загальний огляд хворого. Поза хворого у ліжку. Заміна натільної та постільної білизни тяжкохворим	2
3.	Тема 2. Практичне заняття 3. Загальний огляд хворого. Поза хворого у ліжку. Заміна натільної та постільної білизни тяжкохворим	2
4.	Тема 2. Практичне заняття 4. Загальний огляд хворого. Поза хворого у ліжку. Заміна натільної та постільної білизни тяжкохворим	2
5.	Тема 3. Практичне заняття 5. Особиста гігієна дорослих пацієнтів	2
6.	Тема 3. Практичне заняття 6. Особиста гігієна дорослих пацієнтів	2
7.	Тема 3. Практичне заняття 7. Особиста гігієна дорослих пацієнтів	2
8.	Тема 4. Практичне заняття 8. Догляд за хворими з гарячкою	2
9.	Тема 5. Практичне заняття 9. Спостереження й догляд за дітьми	2
10.	Тема 5. Практичне заняття 10. Спостереження й догляд за дітьми	2
11.	Тема 6. Практичне заняття 11. Пролежні: основні причини, фактори ризику, профілактика та лікування	2
12.	Тема 6. Практичне заняття 12. Пролежні: основні причини, фактори ризику, профілактика та лікування	2
13.	Тема 7. Практичне заняття 13. Догляд за опіковими ранами. Догляд за куксою	2
14.	Тема 7. Практичне заняття 14. Догляд за опіковими ранами. Догляд за куксою	2
15.	Тема 8. Практичне заняття 15. Техніка перорального та ентерального годування	2
16.	Тема 8. Практичне заняття 16. Техніка перорального та ентерального годування	2
17.	Тема 9. Практичне заняття 17. Допомога у реалізації основних життєвих функцій. Використання судна та сечоприйомника. Догляд за колостою та сечовим катетером. Клізма	2
18.	Тема 9. Практичне заняття 18. Допомога у реалізації основних життєвих функцій. Використання судна та сечоприйомника. Догляд за колостою та сечовим	2

	катетером. Клізма	
19.	Тема 10. Практичне заняття 19. Особливості догляду за хворими під час епідемій та пандемій	2
20.	Тема 11. Практичне заняття 20. Перша домедична допомога при невідкладних станах	2
21.	Тема 11. Практичне заняття 21. Перша домедична допомога при невідкладних станах	2
22.	Тема 11. Практичне заняття 22. Перша домедична допомога при невідкладних станах	2
23.	Тема 11. Практичне заняття 23. Перша домедична допомога при невідкладних станах	2
24.	Практичне заняття 24. Диференційований залік	2
	Разом	48

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

№	Назва теми/види завдань	Кіл-ть годин
1.	Тема 1. Організація лікувально-профілактичного режиму та догляду за хворими з різними захворюваннями терапевтичного, хірургічного та педіатричного профілю	6
2.	Тема 2. Підготовка хворого до транспортування та транспортування хворого. Види транспортування хворого. Показання та протипоказання для розміщення пацієнта в положенні Фаулера та Сімса	6
3.	Тема 3. Причини виникнення пролежнів. Види пролежнів. Засоби та методи профілактики пролежнів. Методи обробки шкіри у тяжких хворих протипролежневими засобами	6
4.	Тема 4. Види годування хворого. Протипоказання для ентерального годування. Особливості догляду за пацієнтами, які потребують введення назогастрального або орогастрального зонда	6
5.	Тема 5. Методи обробки шкіри в ділянці колостоми. Дезінфекція суден, одноразових катетерів. Шляхи знищення біологічних матеріалів та одноразових калоприємників та сечоприємників	6
6.	Підготовка до практичних занять	8
	Разом	38

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання:

Дисципліна викладається у формі лекцій, практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Лекції: розповідь, пояснення, обговорення клінічних ситуацій.

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, розв'язування ситуаційних задач, відпрацювання та контроль практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, проходження симуляційних сценаріїв, розв'язування тестових завдань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, електронними інформаційними ресурсами, самостійна робота з

банком тестових завдань, підготовка до практичних занять.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, оцінювання комунікативних навичок під час проходження симуляційних сценаріїв, розв'язання ситуаційних завдань, оцінювання активності на занятті.

Форма підсумкового контролю: диференційований залік.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь у занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретує наведені дані, правильно відповідає на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовує свою точку зору, може запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонструє виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, точно дотримується алгоритму їхнього виконання
Добре «4»	Здобувач бере участь у занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує викладач. При вирішенні клінічної задачі припускається несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації наведених даних, без суттєвих помилок відповідає на всі поставлені питання, повно обґрунтовує свою точку зору, проте пропозиції альтернативного варіанту викликають утруднення. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допускає незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах, виправлені за вказівкою викладача
Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь у занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретує наведені дані, не знає окремих деталей, допускає неточності у відповідях на питання,

	недостатньо правильно обґрунтовує свої відповіді та трактує формулювання, відчуває труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припускається значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь у занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявляє низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не може інтерпретувати наведені дані, відповісти на поставлені питання, або допускає у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робить це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонує. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонструє або припускається грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час підсумкового контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі завдання з практичних навичок, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні клінічної задачі правильно інтерпретував наведені дані, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, може запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ правильно демонстрував виконання практичних навичок на симуляційних муляжах та манекенах, точно дотримувався алгоритму їхнього виконання
Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі завдання з практичних навичок, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє

	професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і буде відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні клінічної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації наведених даних, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиції альтернативного варіанту викликають утруднення. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ допустив незначні похибки в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах, виправлені за вказівкою викладача
Задовільно «3»	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі завдання з практичних навичок, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні клінічної задачі з помилками інтерпретував наведені дані, не знав окремих деталей, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ припустився значних похибок у алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав завдання з практичних навичок, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні клінічної задачі не міг інтерпретувати отримані наведені дані, відповісти на поставлені питання, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував. При розв'язанні практичного завдання за типом ОСКІ не продемонстрував або припустився грубих помилок і похибок в алгоритмі та техніці виконання навички на симуляційних муляжах та манекенах

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бали з навчальної дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено у таблиці:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Ниже 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент» за відповідною формулою: Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з навчальної дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Шкала ЕКТС встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність), тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «А» за шкалою ЕКТС не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» - оцінці «добре» тощо. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «Е». Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з навчальної дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма практики
- Силабус практики
- Методичні розробки до лекцій
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Тестові завдання
- Симуляційні сценарії
- Манекени та симулятори

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Вмивання, обтирання лежачих пацієнтів
2. Догляд за волоссям: миття, розчісування, стрижка та гоління волосся у важкохворих
3. Догляд за очима: техніка промивання та проведення очних ванночок
4. Догляд за вухами, оброблення зовнішнього слухового ходу
5. Догляд за носовими ходами у тяжкохворих
6. Догляд за порожниною рота в тяжкохворих: огляд, зрошення, протирання, чищення зубів, полоскання
7. Догляд за статевими органами: підмивання, висушування
8. Догляд за шкірними складками з метою профілактики попріlostей

9. Використання функціонального ліжка. Техніка користування функціональним ліжком. Розміщення пацієнта в положенні Фаулера (проміжне положення пацієнта між положенням напівлежачи і напівсидячи). Розміщення пацієнта в положенні Сімса (проміжне між положеннями лежачи на животі та лежачи на боці)
10. Облаштування ліжка хворого. Заміна постільної і натільної білизни тяжкохворим. Допомога лежачому пацієнту під час заміни натільної білизни
11. Техніка транспортування і перекладання пацієнта
12. Оцінювання стану пацієнта за шкалою Norton. Ділянки утворення пролежнів, ступені тяжкості
13. Комплексна профілактика пролежнів
14. Догляд за шкірою за наявності пролежнів, лікування. Користування гумовим колом
15. Способи годування хворих
16. Види годування хворого в стаціонарі
17. Техніка ентерального годування важкохворого. Приготування розчинів для ентерального годування дорослих та дітей
18. Техніка догляду за назогастральним та орогастральним зондами
19. Догляд за пацієнтом з гарячко. Види температурної кривої
20. Особливості догляду за хворими під час епідемій та пандемій
21. Догляд за куксою
22. Догляд за опіковими ранами
23. Догляд за колостомою
24. Догляд за постійним сечовим катетером
25. Техніка підкладання металевого і гумового суден тяжкохворим
26. Догляд за постійним сечовим катетером, заміна сечоприємника. Техніка подавання сечоприймача лежачим пацієнтам
27. Догляд за колостомою, заміна калоприємника
28. Види та техніка виконання клізм
29. Базова підтримка життєдіяльності. Оцінка стану постраждалого та місця події
30. Базова підтримка життєдіяльності. Медичне сортування постраждалих під час масових уражень
31. Базова підтримка життєдіяльності. Переміщення постраждалих за методом Rautek
32. Базова підтримка життєдіяльності. Транспортна іммобілізація постраждалих
33. Базова підтримка життєдіяльності. Проведення непрямого масажу серця
34. Базова підтримка життєдіяльності. Забезпечення прохідності дихальних шляхів: туалет ротової порожнини, відсмоктування харкотиння та слизу вакуумним аспіратором, видалення чужорідних тіл з носа, рота й горла
35. Базова підтримка життєдіяльності. Виведення нижньої щелепи
36. Базова підтримка життєдіяльності. Введення повітропроводу Safar або Guedel
37. Базова підтримка життєдіяльності. Проведення штучної вентиляції легень за допомогою мішка та маски
38. Методи тимчасової зупинки зовнішньої кровотечі
39. Поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм, ускладнення накладання турникета
40. Поняття, показання, протипоказання, техніка проведення, алгоритм, ускладнення прямого тиснення на рану

Перелік практичних навичок, засвоєння яких контролюється під час диференційованого заліку

1. догляд за шкірою, профілактика пролежнів
2. догляд за вухами, порожниною носа, очами
3. вимірювання температури тіла

4. постановка клізми
5. підготовка пацієнта до збору сечі та калу
6. відновлення прохідності дихальних шляхів
7. базова серцево-легенева реанімація
8. дефібриляція за допомогою ручного автоматичного дефібрилятора-кардіовертера
9. тимчасова зупинка зовнішньої кровотечі
10. первинна хірургічна обробка рани, перев'язка, зняття шкірних швів, зокрема у польових умовах
11. накладання пов'язки, в т.ч. у польових умовах
12. встановлення назогастрального та орогастрального зондів
13. транспортна іммобілізація
14. введення лікарських речовин (внутрішньовенне струминне та крапельне, внутрішньокісткове), зокрема у польових умовах
15. забезпечення периферичного венозного та внутрішньокісткового доступів
16. вимірювання артеріального тиску
17. прийом Геймліха
18. накладання компресів («сухих», «гарячих», «холодних»)
19. годування хворого
20. підкладання судна тяжкохворим
21. догляд за колостомою
22. догляд за постійним сечовим катетером

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Клінічний огляд за Маклаудом : пер. 15-го вид. / ред. : Анна Р. Довер, Дж. Аластер Іннес, Карен Фейргерст ; наук. ред. укр. вид. Микола Швед ; наук. ред. пер. : Світлана Геряк, Олександра Шульгай. - К. : ВСВ "Медицина", 2024. - XIV, 465 с.
2. Догляд за хворими та сестринська справа: учбовий посібник / Якименко О.О.; під редакцією Якименко О.О., 2021 – 178 с.
3. Догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: навчальний посібник / Л.С. Савка, Л.І. Разінкова, О.І. Коцар, Л.М. Ковальчук, О.В. Кононов. — 4-е видання // К.: ВСВ "Медицина", 2018. - 900 с.
4. Касевич Н.М. Загальний догляд за хворими і медична маніпуляційна техніка: підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. I-III рівнів акредитації / за ред. В.І. Литвиненка. - 7-ме вид., випр. - К. : Медицина, 2017. - 424 с.

Додаткова література:

1. Нетяженко В.З., Шуліпенко І.М., Дідківська Л.А. Догляд за хворими (загальний і спеціальний з основами медсестринської техніки): підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації. – К.: Здоров'я, 2013. - 591 с.
2. Ковальова О.М., Лісовий В.М., Шевченко С.І., Фролова Т.І. Догляд за хворими (практика): підруч. для студ. вищ. мед. закл. освіти III-IV рівнів акредитації.– Вид 3-тє, випр. – К.: Медицина, 2015. — 488 с.
3. Наказ МОЗ України № 460 від 01.06.13 Про затвердження протоколів медичної сестри (фельдшера, акушерки) з догляду за пацієнтом та виконання основних медичних процедур та маніпуляцій. [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
4. Наказ МОЗ № 149 від 20.03.2008 р. «Про затвердження клінічного протоколу медичного догляду за здоровою дитиною віком до 3 років» [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>

5. Наказ МОЗ України № 152 від 4.04.2005 «Про затвердження Протоколу медичного догляду за здоровою новонародженою дитиною». [електронний ресурс] – Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua>
6. Наказ МОЗ України № 798 від 21.09.2010 Про затвердження методичних рекомендацій "Хірургічна та гігієнічна обробка рук медичного персоналу" [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
7. Наказ МОЗ України № 110 від 14.02.2012 Про затвердження форм первинної облікової документації та інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>
8. Наказ МОЗ України № 223 від 22.10.1993 Про збір, знезараження та здачу використаних медичних виробів одноразового застосування із пластичних мас [електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://medsoft.ucoz.ua>

13. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України
3. www.who.int – Всесвітня організація охорони здоров'я
4. <https://gmka.org/uk/category/dlya-medykiv/nevidkladna-hirugiya/> – Глобальний альянс медичних знань